

[Niels Helveg Petersen.]

lande ville selv sagt dybt berøres af noget sådant, men i mindre grad end ellers, hvis et udvidet økonomisk samarbejde skabes.

Stridspunkterne er især toldtariffen, jordbrugsproblemer, fiskeriets stilling og finansierings- og kapitalproblemer.

Toldunionen må anses for at være en nødvendighed. Som handelsministeren udtrykte det, skal den legitimere et vidtgående nordisk økonomisk samarbejde. Dette er rigtigt i formel forstand, idet toldunionen er nødvendig, for at præferenceordninger, f. eks. på landbrugsområdet, kan sættes i værk uden at kollideres med gældende internationale forpligtelser. Men det er også rigtigt i mere overført betydning, fordi toldunionen må skabes for at demonstrere over for omverdenen, at dette nordiske samarbejde er alvorligt tænkt.

Den fælles ydre toldtarif rejser en række problemer; en betydelig del af dem har kunnet løses, men det er de store knaster, der står tilbage. Formålet med en nordisk økonomisk union er bl. a. at styrke de nordiske landes økonomier, og derfor er det selv sagt ikke acceptabelt, hvis den fælles toldtarif fik en sådan udformning, at det for enkelte lande ville medføre omkostningsforøgelse, der svækkede deres internationale konkurrenceevne. Man ser i handelsministerens redegørelse, at regeringen nærer et begrænset håb om, at det på dette punkt kan lade sig gøre at finde løsninger, der med danske øjne er tilfredsstillende, løsninger, der hverken medfører uacceptable omkostningsforøgelse eller udhuler og udvander toldunionen.

Særlige spørgsmål opstår, hvor ét eller flere lande arbejder med en vis beskyttelsestold på erhvervsområder, hvor man selv forsøger at bygge en selvstændig produktion op.

Alt i alt går der vel en ret optimistisk tone igennem handelsministerens redegørelse for toldproblemerne; handelsministeren for sin del har udtalt noget i retning af, at bekymringerne i industrikredse over for dette problem ville fortage sig, når de faktiske forhold blev bedre belyst og misforståelser ryddet af vejen. Jeg tror, det er vigtigt, at industrien inddrages i de nærmere overvejelser om disse spørgsmål, som vedrører industrien så stærkt, og jeg er tilfreds

med, at regeringen agter at følge denne linje.

Det er også med tilfredshed, man ser, at der er enighed om, at beskyttelsen af industrielt forarbejdede levnedsmidler inden for toldunionen skal afvikles, men dog på en sådan måde, at der tages hensyn til forskelle i råvarepriser. En afvikling af denne beskyttelse og disse restriktioner vil give chancer for den danske levnedsmiddelindustri, som den ikke tidligere har haft, og som kan hjælpe denne industrigren til at udvide sin hjemlige base.

Handelsministeren kom ikke i sin redegørelse ind på de fordele, der dog er af administrativ, toldmæssig art ved oprettelse af en toldunion, men disse fordele med en enklere toldbehandling kan også være værd at notere sig for det danske industrihverv.

Danmark møder på landbrugsområdet den klassiske problemstilling, som vi har mødt i alle handelsforhold efter krigen, at der i andre lande nok er en interesse i at udnytte elementære arbejdsdelingsfordele ved en udvidelse af handelen med industrivarer, men at betænkelighederne er store, når det drejer sig om samhandel med landbrugsvarer. Ikke mindst inden for EFTA har skiftende danske regeringer ofte og i det store og hele forgæves forsøgt at trænge igennem med det synspunkt, at der måtte være en vis gensidighed.

Gensidigheden er nok principielt accepteret inden for EFTA, men i praksis har det ligget tungere. Hvert eneste europæisk land har problemer med sit landbrug, som indtil nu har forhindret et mere naturligt syn på samhandelen med disse produkter.

Det ville ikke lønne sig for Danmark i de videre forhandlinger, hvis man ikke havde et åbent øje for, at der også i de øvrige nordiske lande er særlige forhold; landbrugspolitiske, økonomiske og sociale, der står i vejen for en fuldstændig opfyldelse af danske ønsker. Vi må have forståelse for, at de løsninger, der skal findes vedrørende samhandel med landbrugsvarer, må udformes under særlige hensyn til geografiske og strukturelle forhold.

Hvad angår landbrugsproblemerne er handelsministeren i det korte løb forholdsvis optimistisk; der er nordisk enighed om, at Danmark gennem præferenceordninger skal have en fortrinstillig til at dække